

دیدگاه «بندر بن سلطان» و سیاست منطقه‌ای عربستان

حسن احمدیان

کارشناس مرکز تحقیقات استراتژیک

■ «امیر بندر بن‌سلطان» طی حکمی از سوی «ملک عبدالله» به ریاست سازمان اطلاعات عربستان منصوب شد. وی از سال ۱۹۸۳ تا ۲۰۰۵ سفیر عربستان در واشنگتن بود و روابط بسیار خوبی با آمریکا، کشورهای اروپایی و نیز چین دارد. اما سازمان اطلاعات عربستان به طور سنتی دخالت چندان در مسایل مربوط به سیاست خارجی نداشته‌است. پس چرا بندر بن سلطان که تجربه و سابقه‌ای مستقیماً با ماموریت‌ها و فعالیت‌های مربوط به سیاست خارجی مربوط می‌شود به این پست داخلی گمارده‌شد؟

این انتصاب را باید در سطح تحولات منطقه‌ای دید. عربستان تا فوریه ۲۰۱۱ طالب حفظ وضع موجود در منطقه بود و از دگرگونی‌های افسارگسیخته حذر می‌کرد. در این تاریخ و به‌ویژه پس از گذر بی‌دردسر روز خشم عربستان در ۹ مارس ۲۰۱۱، نشانه‌هایی در کنش منطقه‌ای عربستان پدیدار شد که حاکی از اتخاذ رویکردهای نوینی از سوی ریاض در خاورمیانه است. پیشتر در مقاله‌ای این تحول را سیاست «تغییر در برابر تغییر» نامیدیم، به‌این معنا که عربستان در برابر تغییراتی که شتابان منافع منطقه‌ای آن را در تونس، مصر، اردن، یمن و بحرین تهدید می‌کرده و می‌کند از یک سو به طرفداری از وقوع تغییر در کشورهایی پرداخت که منافع رقibایش یا تداوم حیات آنها را تهدید می‌کرد. این سیاست مشخصاً در سوریه دنبال شد. پیش از آن نیز در لیبی همین سیاست دنبال شد. از سویی دیگر عربستان به کنترل بحران‌ها در کشورهای متحد همچون بحرین و یمن پرداخت.

در پرتو این تحول می‌توان انتصاب امیر بندر به ریاست اطلاعات را به نحوی گویاتر تحلیل کرد. امیر بندر متخصص سیاست خارجی و زویدندهای بین‌المللی است. در بحران سوریه نیز گزارش‌های متعددی درباره نقش محوری وی در تدوین و پیشبرد سیاست ریاض و متحدان منطقه‌ایش وجود دارد. چنانچه به این نکته توجه کنیم که عزل وی از سفارت عربستان در واشگتن پس از ۲۲سال به دلیل اختلاف با ملک عبدالله رخ داده بود تصویر روشن‌تر می‌شود. انتصاب وی، گذشته از تشدید رقابت‌های داخلی میان نسل دوم، دو واقعیت را آشکار می‌کند: نخست آنکه سیاست منطقه‌ای تهاجمی عربستان در حال گسترش و تشدید است و در این زمینه حتی نهادهایی که در سیاست خارجی تاکنون نقش چندان‌ی ایفا نمی‌کردند به ایفای نقش در این سیاست نوین فراخوانده می‌شوند. دوم آنکه ملک عبدالله که تاکنون با تشدید رقابت‌های منطقه‌ای چندان موافق نبود می‌توان وی را آخرین سربراز حفظ وضع موجود منطقه‌ای دانست و به همین دلیل امیر بندر را در ۲۰۰۵ عزل کرد بود، اکنون به مستلزمات اتخاذ چنین سیاستی در دوره نوین گردن می‌نهد.

امیر بندر که در دهه ۱۹۸۰ نقشی اساسی در هماهنگی سیاست عربستان با آمریکا در مقابل اشغال افغانستان داشت و توانست روابط نزدیکی نیز با چین برقرار کند، در دوره جدید از یک سو به دلیل دگرگونی سیاست منطقه‌ای عربستان از حفظ وضع موجود به تغییر آن و از سوی دیگر به دلیل توان دیپلماتیک و اطلاعاتی وی در همکاری با قدرت‌های بین‌المللی و در راس آنها آمریکا و چین وارد صحنه شده‌است. وی همچنین ماموریت دارد توازن میان سطوح داخلی و منطقه‌ای کنش امنیتی ریاض در سال‌های تغییرات مردمی – که مرزی نمی‌شناسد – ایجاد کند. وی چنین ماموریتی را در دوره سفارت خویش در واشگتن در دهه ۱۹۸۰ به خوبی عملی کرده بود. امیر بندر در پست جدید خویش برای سرکوب بُعد سعودی خیزش‌های مردمی مأمور شده‌است اما مهم‌تر از آن به نظر می‌رسد برای جلب همکاری چین و روسیه و همگام کردن آنها با استراتژی منطقه‌ای عربستان و آمریکا وارد کارزار شده‌است.

در این روز

۲۳ ژوئیه ۱۹۴۵ محاکمه ژنرال پتن آغاز شد

■ محاکمه «فیلد مارشال هانری فیلپ پتن» به اتهام خیانت به فرانسه آغاز شد. او در پایان کار به مرگ محکوم شد. «پتن» در جریان جنگ جهانی اول در شکست دادن آلمان نقش موثری داشت. او در ۱۹۱۶ در «ورن» تهاجم بزرگ آلمان را دفع کرد و به‌عنوان قهرمان فرانسه شناخته‌شد. شارل دوگل یکی از افسران زبردست او در نخستین مراحل جنگ جهانی اول بود. ۲۰ سال بعد در ۱۹۴۰ پس از رسیدن نیروهای آلمان به پاریس، مقامات وقت فرانسه از قهرمان جنگ جهانی اول خواستند که ریاست دولت را برعهده گیرد. تا بازگشت پتن نمی‌ی فرانسه به اشغال آلمان درآمده بود. پایتخت به «ویشی» که در اشغال نبود منتقل شد. پتن سالخورده ریاست دولت را در حالی برعهده گرفته بود که ارتش فرانسه، دیگر توان دفاع موثر نداشت و او برای جلوگیری از ویرانی بیشتر با آلمان‌ها سازش کرد. او توسط دوگل در نهایت بخشیده شد.

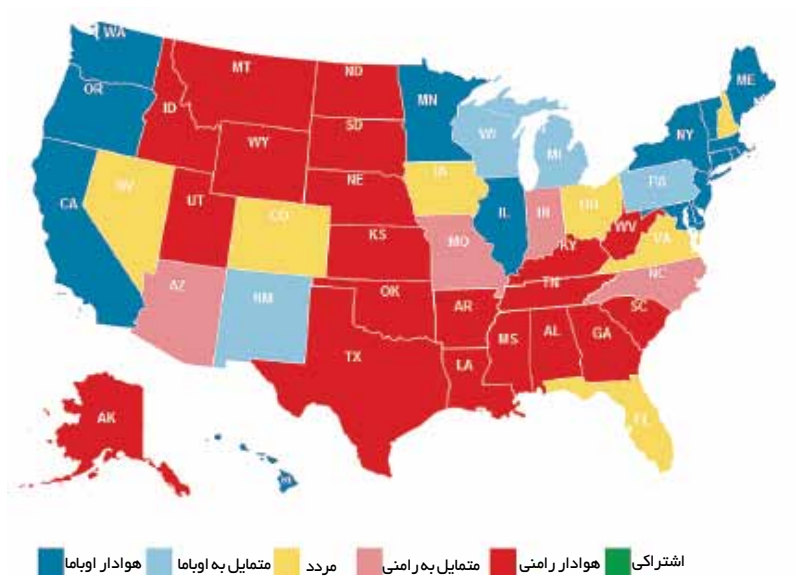
آرای الکترال رامنی در کل:۲۰۶

آرای الکترال نامشخص در کل:۸۶۰

آرای الکترال اوباما در کل:۲۴۷۰

سیاست خارجی در مرکز جنگ تبلیغاتی حزب جمهوری خواه

■ تیم سیاست خارجی اوباما به بستر سازی موفقیت اخوان المسلمین متهم شد

کمی‌کمالی مالی زیادی به مصر کرده که از جمله شامل بخشودگی قروض مربوط به ضمانت‌های بانکی این کشور می‌شود. هیلاری و مشاورانش هدف این سفر را نشان دادن حمایت آمریکا از دوران دشوار گذار دموکراتیک در مصر عنوان کردند این در حالی است که گروهی همزمان در مقابل کاخ ریاست‌جمهوری مصر اجتماع کردند و علیه مرسسی و اخوان‌المسلمین شعار دادند.
نظاهاات اعتراضی علیه ملاقات کلینتون و مرسی به دعوت فعالان مسیحی مصر انجام گرفت. گفتنی است برخی ناظران، سرنگونی پرشتاب حسنی مبارک در سال ۲۰۱۱ را ناشی از فشار واشنگتن بر ارتش مصر برای قطع حمایت از حکومت قاهره ارزیابی می‌کنند اما در دیگر سوی این ماجرا، تبلیغات در راستای سیاست‌های خارجی رقیب باراک اوباما قرار گرفته است. او سعی دارد تا در

کمی‌کمالی مالی زیادی به مصر کرده که از جمله شامل بخشودگی قروض مربوط به ضمانت‌های بانکی این کشور می‌شود. هیلاری و مشاورانش هدف این سفر را نشان دادن حمایت آمریکا از دوران دشوار گذار دموکراتیک در مصر عنوان کردند این در حالی است که گروهی همزمان در مقابل کاخ ریاست‌جمهوری مصر اجتماع کردند و علیه مرسسی و اخوان‌المسلمین شعار دادند.
نظاهاات اعتراضی علیه ملاقات کلینتون و مرسی به دعوت فعالان مسیحی مصر انجام گرفت. گفتنی است برخی ناظران، سرنگونی پرشتاب حسنی مبارک در سال ۲۰۱۱ را ناشی از فشار واشنگتن بر ارتش مصر برای قطع حمایت از حکومت قاهره ارزیابی می‌کنند اما در دیگر سوی این ماجرا، تبلیغات در راستای سیاست‌های خارجی رقیب باراک اوباما قرار گرفته است. او سعی دارد تا در

لغو ریاست‌پادشاه شکاری

بی‌بی‌سی: صندوق جهانی حیات وحش در اسپانیا، خوان کارلوس، پادشاه آن کشور را به دلیل سفر به آفریقا برای شکار فیل از ریاست افتخاری این سازمان خلع کرد. انتشار خبر سفر آفریقایی پادشاه اسپانیا در زمانی که اسپانیا با مشکلات عظیم اقتصادی دست به گریبان است، انتقادات زیادی را متوجه او کرده است.

استعفای «مرداک»

یورونیوز: روبرت مرداک، مهم‌ترین سهامدار نیوز اینترنشنال مشهور به قول رسانه‌های جهان از مدیریت بر شماری از رسانه‌های زیرمجموعه این شرکت در بریتانیا و آمریکا کناره‌گیری کرد. مرداک به عنوان مدیر گروه رسانه‌ای نیوز اینترنشنال، سهام‌دار روزنامه تایمز و نیز شرکت «نیز کوپوریشن» به فعالیت خود برای همیشه پایان داد.

ادامه ناآرامی در سوریه

بان‌کی‌مون: سازمان ملل دخالت کند

شده‌اند. همچنین گروه ناظران حقوق‌بشر سوریه، اعلام کرده است که نیروهای ارتش به منطقه «هه» در دمشق اعزام شده‌اند. به گفته مخالفان دولت، درگیری‌های نیز در شهرهای «حما» و «دیرالزور» رخ داده و درگیری نیروهای ارتش آزاد سوریه و نیروهای امنیتی در «علب»، دومین شهر سوریه، همچنان ادامه دارد. با این وجود خبرگزاری رسمی سوریه به نقل از یک منبع اعلام کرد که آنچه در مورد گلوله‌باران برخی مناطق در دمشق توسط هلیکوپترهای ارتش در برخی رسانه منتشر شده دروغ است. این منبع گفت که اوضاع در دمشق آرام است و نیروهای دولتی در چند خیابان محدود با همکاری اهالی، بقایای تروریست‌ها را تحت تعقیب قرار می‌دهند. از سوی دیگر خبرگزاری رویترز به نقل از برخی منابع مخالفان اعلام کرد که مخالفان مدعی شدند گدرگاه «هاب‌الاسلام» در مرز ترکیه و سوریه را به کنترل خود درآورند. بنابر ادعای مخالفان این سومین گذرگاهی است که آنها در مرز ترکیه و سوریه به کنترل خود در می‌آورند. همزمان، استاندار نینوا در عراق تأیید کرد که مخالفان موفق شده‌اند دومین گذرگاه مرزی سوریه و عراق را به تصرف خود درآورند. بنابر گزارش‌ها، شماری از کامیون‌داران ترکیه نیز گفته‌اند مخالفان مسلح با تصرف گذرگاه مرزی دو کشور، کامیون‌های آنان را غارت کرده و آتش زده‌اند. از حصص نیز گزارش شده که نیروهای دولتی به معترضان در زندان اصلی شهر حمله کرده‌اند. شبکه العربیه هم مدعی شد که کردهای سوریه نتوانستند کنترل چهار شهر کردنشین را به دست آورند و نیروهای دولتی را از شهر خارج کنند. شهر نفت‌خیز «بریک» در استان «حسکه» چهارمین شهری است که به دست کردهای سوریه افتاد. این شهر که دارای موقعیت استراتژیک است در مثلث مرزی بین سوریه، عراق و ترکیه قرار دارد. ۲۰۰ هزار نفر جمعیت دارد.

آماده‌باش ارتش عراق در گذرگاه مرزی با سوریه.

دور

بزرگداشت قربانیان اسلو

■ **یورونیوز:** مراسم نخستین سالگرد کشتار تابستان گذشته در نروژ که به قتل ۷۷ نفر و زخمی شدن ۲۴۲ نفر دیگر منجر شد، با حضور نخست‌وزیر، هیات دولت و پادشاه این کشور، برگزار شد. این در حالی است که محاکمه آندرس بریویک، عامل این کشتار، که از ابتدا به آن اعتراف کرد، هنوز ادامه دارد. عصر دیروز همچنین کنسرت یادبودی با شرکت هنرمندان عمدتاً نروژی برگزار شد. این حملات خونبارترین از نوع خود در نروژ پس از جنگ جهانی دوم بود.

حبس خدمتکار پاپ

■ **یورونیوز:** پائولو گابریل، پیش‌خدمت پاپ بندیکت شانزدهم که از دو ماه پیش تاکنون به اتهام انتشار اسناد محرمانه واتیکان که به واتیکانیکس شهرت یافت، در بازداشت به سر می‌برد از زندان به حبس خانگی منتقل شد. گابریله در ماه مه و پس از آنکه انتشار برخی اسناد از وجود فساد مالی و درگیری‌های داخلی در واتیکان پرده برداشت، تعهیم اتهام شد. بنابر گزارش‌ها در صورتی که پیش‌خدمت پاپ به اتهام در اختیار داشتن غیرقانونی اسناد محرمانه مجرم شناخته شود به حدود ۳۰ سال حبس محکوم خواهد شد.

پنهانکاری در فوکوشیما

■ **بی‌بی‌سی:** دولت ژاپن در حال تحقیق درباره گزارش‌سی است که براساس آن گفته شده از کارگرانی که در نیروگاه فوکوشیما کار می‌کردند، خواسته شده بود تا میزان تشعشع مواد رادیواکتیو را کمتر از میزان واقعی جلوه دهند. در همین رابطه، رییس شرکت «بیلد آپ» تأیید کرده که یکی از مدیران این شرکت به کارکنانش گفته بود که تجهیزات ردیابی اشعه رادیواکتیو را پنهان کنند. نیروگاه فوکوشیما در اثر زمین‌لرزه و سونامی ماه مارس سال ۲۰۱۱ آسیب دید و باعث نشت مواد رادیواکتیو به محیط اطراف شد.

سر انجام نقشه حمله به پنتاگون

■ **بی‌بی‌سی:** یک آمریکایی طرفدار القاعده به اتهام تلاش برای حمله به پنتاگون و کنگره آمریکا مجرم شناخته شد. رضوان فردوس ۲۶ ساله متهم بود که به دنبال اجرائی کردن این توطئه با استفاده از هواپیماهای مدل کنترل‌ش از راه دور و مملو از مواد منفجره بوده است. او بعد از آن بازداشت شد که یکی از افسران پلیس فدرال خود را به جای عضو القاعده و تأمین‌کننده مواد منفجره جاز. دادستان فدرال وکلای متهم بر سر صدور حکم ۱۷ سال زندان برای فردوس به توافق رسیده‌اند.

نزدیک

انفجار خط لوله گاز مصر به اسرائیل

■ خبرگزاری فرانسه: خط لوله انتقال گاز از مصر به اسرائیل و اردن در صحرای سینا، بار دیگر منفجر شد. ظاهراً بادیه‌نشینان باغی در انفجارهای این خط لوله دست دارند. مصر صدور گاز از طریق این خط لوله را در ماه آوریل گذشته قطع و اعلام کرد که می‌خواهد با اسرائیل بر سر قیمت جدیدی مذاکره کند. گفته‌نفر از مقام‌های دوره حسنی مبارک نیز به اتهام فروش ارزان گاز به اسرائیل محاکمه و زندانی شده‌اند.

نماینده سلفی مجرم است

■ **بی‌بی‌سی:** یک نماینده اسلامگرای افراطی در مجلس منحل شده مصر به اتهام زیرآ گذاشتن موازین اخلاقی جامعه مجرم شناخته شده است. این نماینده سلفی‌های مصر در حین داشتن رابطه جنسی در خودرو خود دیده شده بود. عدلی ونیس، نماینده سلفی‌ها در دادگاه به اتهام برقراری روابط جنسی با یک دانشجو و حمله به یک پلیس به ۱۸ ماه زندان محکوم شده است. ونیس نماینده حزب نور در مجلس بود.

انفجار خونبار در غرب پاکستان

■ **ایلتا:** مقام‌های دولت محلی و اطلاعاتی پاکستان اعلام کردند که انفجار بمب در مجموعه‌ای در شمال غرب پاکستان، ۹ کشته و ۲۰ مجروح بر جای گذاشت. یکی از مقام‌های دولت محلی که خواست نامش فاش نشود، حال کارگذاری بمب بودند که ناگهان انفجار صورت گرفت. بنابراین گزارش، مجروحان این حادثه به بیمارستانی در نزدیکی محل انفجار منتقل شدند و یکی از منابع پزشکی گفت که وضعیت برخی از زخمی‌ها وخیم است.

فراخوان مذاکرات ملی در لبنان

■ **ایستا:**میشل سلیمان، رییس‌جمهوری لبنان با صدور بیانیهای از تمای رهبران سیاسی این کشور خواست تا به مذاکرات ملی برای کنار گذاشتن اختلاف‌ها ادامه دهند. سلیمان از رهبران سیاسی به‌ویژه اعضای هیات مذاکرات ملی این کشور خواست تا منافع ملی را بر منافع شخصی و حزبی ترجیح دهند. نشست مذاکرات ملی لبنان با حضور جمعی از رهبران سیاسی این کشور چند جلسه تشکیل داده که پایان دادن به اختلاف‌های سیاسی، سلاح جزابه‌ و تحولات منطقه مهم‌ترین مسایل مورد بررسی در این نشست‌ها اعلام شد.